

MİLLİ QURTULUŞ

- SÜRƏTLİ İNKİŞAF, MÜSTƏQİL SİYASƏT VƏ QÜDRƏTLİ DÖVLƏT QURUCULUĞU MƏRHƏLƏSİ

1993
2019

Sarsılmaz müstəqilliyin bünövrəsinin qoyulduğu tarix

15 iyun Azərbaycanın əbədi müstəqilliyinin və müasir dövlətçiliyinin bünövrəsinin qoyulduğu gün kimi çağdaş tariximizə yazılıb. Xalqımız Milli Qurtuluş Gününi uca tutur və fərh hissi ilə qeyd edir. Çünki bu bizim dövlətçiliyimizi şərəfləndirən əlamətdar hadisədir. Milli Qurtuluş Günündən ötən 26 il də Azərbaycanın inkişaf və yüksəliş tarixidir.

Milli Məclisin deputatlarının fikirləri bu barədədir.

“Xalq-Heydər” birliyinin əzəmətli təntənəsi

Səttar MÖHBƏLİYEV,
Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı:

- 26-cı ildönümünü qeyd etdiyimiz Milli Qurtuluş Günü tariximizin şanlı məqamı, müasir dövlətçilik salnaməmizim isə ən şərəfli səhifəsidir. Çünki məhz bu gün Azərbaycanın müstəqilliyinin davamlılığını, dövlətçiliyinin müqəddəratını həll edən tarixi an idi.

Milli Qurtuluş Günü “xalq-Heydər” birliyinin əzəmətli təntənəsi kimi tarixə həkk olunub. Xalq üzvləşdiyi bütün təlatümlərdən, faciələrdən xilas yolu məhz Heydər Əliyev şəxsiyyətində görürdü. Bir lider kimi Heydər Əliyev də millət və dövlətin böhran və məşəqqətlərdən qurtuluşu üçün həyatını qurban verməyə hazır idi. Bu qarşıqlıq etimad, inam - xalq və lider birliyi dünyaya tarixində əzəmətli faktlardandır. Tariximiz 1980-ci illərdən sonra başlanan və indiyədək davam edən dövrünü diqqətlə araşdırsaq, Milli Qurtuluş Günü'nün əhəmiyyətini və əlahiddəliyini aydın dərək edirik.

Azərbaycanın müasir dövlətçilik tarixinin ən faciəli və qanlı-caldalı dövrünə çevrilən 1993-cü ilin iyun hadisələri, kəskinləşən siyasi və hərbi böhran AXC-Müsavat ittiqatlarının siyasi yarıtmazlığını məntiqi nəticəsi idi. Hələ Gəncə hadisələrinə qədər artıq ölkə idarəolunmaz vəziyyətə gəlib çıxmışdı, mərkəzləndirilməyən vəziyyətə gəlmişdi, mərkəzləndirilməyən vəziyyətə gəlmişdi, mərkəzləndirilməyən vəziyyətə gəlmişdi. Hakimiyyətə gəlmişdi, anarxiya baş alıb gedirdi. İttifaqların bu cür itirilməsi vətdə müharibəsi və ölkənin parçalanması üçün zəmin yaratmışdı. Bir sözlə, Azərbaycanın bir dövlət kimi varlığına bərdəlik son qoyulmuşdu və AXC-Müsavat ittiqatları da buraxdığı kobud səhvə bəna revac verirdi.

Respublikamızın başını təhlükələr aldığı həmin o günlərdə bütün nəzərlər ilk vaxtlardan Naxçıvana dikilmişdi. Çünki vəziyyəti təhlil edən hər kəs anlayırdı ki, məhz müdrik siyasətçi, görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev bu çətinliklərin öhdəsindən gələ, xalq və dövlətə nicat bəxş edə bilər. O zaman Naxçıvan Ali Məclisinin Sədri kimi Heydər Əliyevin uğurlu siyasət yürütməsi, blokada vəziyyətində olan Naxçıvana erməni təcavüzünün qarşısının qətiyyətlə alınması, Türkiyə və İrəvanı münasiblərlərin yaradılması xalqın diqqətini cəlb edirdi. Ona görə ictimaiyyətin bütün nümayəndələrini təkidlə ulu öndəri Bakıya çağırı, ısrarla hakimiyyəti gəlişini tələb edirdilər. Amma ittiqat Heydər Əliyevin siyasətinə qarşı çıxır və muxtar respublikada hakimiyyət çevrilişini etməyə, ulu öndəri rəhbərlikdən uzaqlaşdırmağa çalışırdı. Ümumiyyətlə, müstəqilliyimizin ilk illərində Azərbaycan rəhbərlikdə bir-birini əvəzləyən şəxslər siyasətçiləri hamısı Heydər Əliyev xalq arasındakı nüfuzundan qorxurdu.

Daim xalqı özünə arxa, kömək hesab edən Heydər Əliyev ona bəslənən ümidləri doğrultmağa üçün məhz həmin günlərdə ölkəni xilas etmək kimi böyük bir missiyanı öz üzərinə götürdü. Beləliklə, 1993-cü ilin iyununda Heydər Əliyev xalqın iradəsi və çağırışıyla siyasi hakimiyyəti qayıdışı ölkədə yeni ab-hava yaratdı. Ulu öndərdəki əzmkarlıq, vətəndaş yangısı, tükanmaz enerji və sarsılmaz iradə bütün xalqda gələcəyə güclü inam formalaşdırdı.

1993-cü il iyun ayının 15-də Heydər Əliyevin Ali Sovetin Sədri seçilməsi Azərbaycan dövlətçiliyinin və müstəqilliyinin xilasına yol açan böyük siyasi hadisə kimi tarixə həkk olundu. Məhz Heydər Əliyev dövlətçiliyimizi, azadlığımızı

qorudu, xilas etdi və bu gün bizim müstəqil, demokratik, hüquqi dövlətə yaşamaq arzumuzun real və dayanıqlı əsasları üzərində gerçəkləşməsi Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır!

Onun Azərbaycana yenidən qayıdışından sonra ölkəmizdə milli məfkürənin, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması və yüksəlişi, xalqın arzularının gerçəkləşməsi üçün gördüyü ən mühüm işlərdən biri də ictimai-siyasi qurumların inkişafı və fəallaşmasıdır. Azərbaycan həmkarlar ittiqatlarının müxtəlif siyasi qüvvələrin təsirindən qorunmasında, cəmiyyətdəki missiyasını yerinə yetirməsində ulu öndərin əvəzsiz rolu oldu. Bunların sayəsində həmkarlar ittiqatlarının uzun illər ərzində formalaşmış maddi-texniki bazasının dağıdılmasının qarşısı alındı, vətəndaş cəmiyyətinə yad olan inzibati-amirlik metodlarından imtina edildi, Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının demokratik idarəçilik prinsiplərinə əsaslanan fəaliyyətinə dəstək verildi.

Bu gün Azərbaycanın iqtisadi mövcudluğu ölkəsi kimi tanınması, müxtəlif mədəniyyətlərin, sivilizasiyaların qovuşduğu məkəndə yerləşən ölkə olaraq beynəlxalq tədbirlərə evsahibliyi etməsi, regionun lider dövlətinə çevrilməsi, enerji təhlükəsizliyi məsələlərində söz sahibi kimi çıxış etməsi təməli ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan düzgün siyasətə əsaslanır. Ulu öndərin siyasi kursunun, yaradığı dövlətçilik ənənələrinin onun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla və layiqincə davam etdirilməsi nəticəsində Azərbaycan sürətlə inkişaf edir, güclənir, qazandıqı uğurlarla regionu qüdrətlir, aparıcı və əsas söz sahibi olan bir dövlət kimi nüfuzunu artırır. İlham Əliyev bu istiqamətdə gördüyü işləri dünyanın ən təcrübəli ekspertləri belə qeyri-adi istedadın, təfəkkürün, gücün məhsulu kimi qiymətləndirirlər.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları da ölkəmizin artan nüfuzuna uyğun olaraq dünya həmkarları hərəkatında sayılıb-seçilən təşkilatların səviyyəsinə yüksəlib. Təşkilatımızı beynəlxalq aləmdə, cəmiyyətimizdə nüfuzunu artırmada cəna bəna İlham Əliyevin xidməti müstəsna əhəmiyyət kəsb edir.

Ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycanın dövlətçiliyi, müstəqilliyi, dirçəlişi və inkişafı yolunda əvəzsiz xidmətlərinə görə daim ehtiramla xatırlanacaq, yad ediləcək. Milli Qurtuluş Günü ilə təməli qoyulan yüksəliş isə sürətlə davam edir. Prezident İlham Əliyev Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi istiqamətlə dövlətimizi yeni nailiyyətlərə doğru aparır.

Milli qürur günü

İqbal MƏMMƏDOV,
Milli Məclisin deputatı:

- Müasir tariximizin böyük bir mərhələsi görkəmli dövlət xadimi, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ulu öndərin adı xalqın simvoluna, əməlləri şəxsi hüner rəmzinə çevrilmiş, həyat və fəaliyyəti doğma xalq və torpağı məhəbbət, sədaqət meyarı olmuşdur. Təkbizolunmaz həqiqətdir ki, Heydər Əliyevin Azərbaycanda rəhbərliyə gəldiyi 1969-cu ildən başlanan və bu günlərdə 50-ci ildir tamam olacaq tarixi mərhələ haqlı olaraq ölkəmizin bütün sahələrində intibah dövrü kimi dəyərləndirilir.

Bu mərhələdə çox hadisələr baş verdi. Lakin əsas odur ki, hər dəfə Heydər Əliyevin görkəmli siyasətçi kimi müdrikliyinin, uzaqgörənliyinin, əsl dövlət xadimi olaraq dahiliyinin, qətiyyətinin, vətənpərvərliyinin şahidi olduq. İlk dəfə Azərbaycanın geridə qalmış ölkədən ittiqatçı qabaqcıl sirasına çıxaran Heydər Əliyev daha sonra itirilmək təhlükəsi qarşısında qalan müstəqilliyimizi qorudu, müasir Azərbaycan dövlətini qurdu.

1993-cü ilin gərgin iyun günləri xatirəmizdədir. Dönüb geriye baxanda ötən 26 ildə Azərbaycanın necə dəyişdiyini, sürətlə inkişaf etdiyini, müstəqilliyinin daha da möhkəmləndiyini, dünya birliyində özünə layiqli yer tutduğunu, regional və global miqyasda söz sahibinə, Cənubi Qafqazın liderinə çevrildiyini görürük. 1993-cü ilin iyununda ölkəmizin parçalanmaq, müstəqilliyimizin itirilmək təhlükəsi yaşadığı əfərdə biz bugünkü möhtəşəm uğurlarımızın yaxın gələcəkdə olacağını təsəvvür belə edə bilməzdik. Amma bunlar baş

verdi, çünki 1993-cü ilin ağır-acılı iyun günlərində Azərbaycan xalqı ən doğru və ən müdrik seçimini edərək ulu öndər Heydər Əliyevə üz tutmuşdu.

İdarəçilik təcrübəsi olmayan AXC-Müsavat cütliyünün yarıtmaz fəaliyyəti 1993-cü ilin ortalarına doğru ölkədəki siyasi böhranı dərinləşdirmiş, hakimiyyətsizliyə və xaosla gətirib çıxarmışdı. Bununla yanaşı, cəbhədə erməni silahlı qüvvələrinin hücumlarını artırmaları, separatizm olmağa təhlükəli vəziyyət yaratmışdı. Azərbaycanın parçalanması, müstəqilliyimizin itirilməsi qaçılmaz idi. O dövrdə hakimiyyətdə olanlar ölkəni bu vəziyyətdən çıxarmaq ittiqatlarında deyildilər. Onların Heydər Əliyevə müraciətləri bu həqiqətin təsdiqi idi. Çünki artıq başa düşürdülər ki, yalnız Heydər Əliyev Azərbaycanı başının üstünə almalı təhlükələrdən xilas edə bilər. Lakin Heydər Əliyev Naxçıvanın Bakıya yalnız və yalnız xalqının səsə səs verib gəlmişdi.

1993-cü il iyunun 15-də Heydər Əliyevin Azərbaycan Ali Sovetinin Sədri seçilməsi məhz ulu öndərin xilaskarlıq missiyasına olan ümid və inamların göstəricisi idi. Həmin tarixi iclasda Heydər Əliyev ömrünün sonrakı hissəsini Azərbaycanca həsr edəcəyini bəyan etdi: “Azərbaycan Respublikasının bugünkü ağır, mürəkkəb və gərgin vəziyyətini tam məsuliyyətlə dərk edirik. Bu vəziyyəti öz üzərimə götürərək öz məsuliyyətimizi anlayıram və bunların hamısını rəhbər tutaraq əlimdən gələni edəcəyəm. Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi müasir tələblərə, dünyada gedən proseslərə bağlı olaraq təmin olunmalıdır. Bu sahədə mən çalışacağam və heç kəsini şübhəsi olmayan ki, ömrümün sonrakı hissəsini harda olursa-olsun yalnız və yalnız Azərbaycan Respublikasının müstəqil dövlət kimi inkişaf etməsinə həsr edəcəyəm”.

Iyunun 15-dən sonra Azərbaycan ulu öndərin xilaskarlıq missiyası uğurla reallaşmağa başladı. Beləliklə, xalqımız özünün əsl müstəqilliyinə və dövlətçiliyinə 1993-cü ilin iyununda ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra qovuşdu. O günlərdən 26 il ötür. Aradan keçən bu illər təkcə sözügedən qayıdışa bəslənən ümidlərin özlünü doğrultması ilə yadda qalmaq deyil, həm də Azərbaycanın bugünkü inkişafının etibarli bünövrəsi qoyuldu. Heydər Əliyev tarixi qayıdışı ilə xilaskarlıq missiyasını uğurla yerinə yetirdi.

Azərbaycan yalnız Heydər Əliyevin xalqımız qarşısında ki tarixi xidmətlərinin mahiyyətini daha dərinlən anlayırıq. Çünki Azərbaycanın bir dövlət kimi ötürülməsi 26 ildə qazandıqı bütün uğurların təməlidir. Milli Qurtuluş Günündən etibarən Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi inkişaf yolu dayanır. Bu gün xalqımız bu yolu Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə gedərək yeni-yeni nailiyyətlərə imza atmışıq.

bul olundu. Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra yeni nəft strategiyası hazırlanıb həyata keçirildi. Bu strategiyanın bəhrələrini hazırda ölkəmizin hər bir vətəndaşı öz gündəlik həyatında hiss edir. Azərbaycanın indiki sürətlə inkişafının strategiyası, bütün sahələrdə həyata keçirilən köklü islahatlar da öz başlanğıcı Milli Qurtuluşdan götürdü.

1993-cü ildən sonra cərəyan edən ictimai-siyasi, iqtisadi proseslər, bütün sahələrdə inkişaf doğru dönüş yaradılması ölkəmizdə milli mənfəətlərimizi əldə rəhbər tutan xarizmatik və qətiyyətlilərin, əsl siyasətçinin rəhbərlik etməsindən xəbar verirdi. O siyasətçidən ki, üzvləşdiyi çətinliklərə, məsələlərə, dövlət çevrilişi cəhdlərinə baxmayaraq, Azərbaycanı parçalamırdı, vətəndaş müharibəsi təhlükəsindən qurtardı.

Ümummilli liderin milli maraqlara əsaslanmaqla həyata keçirdiyi çoxşaxəli siyasət bu gün onun layiqli varisi - Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən inamla davam etdirilir. Möhtəm Prezidentin siyasi xəttinin hər bir aspektinə diqqət yetirməklə onun Azərbaycan dövlətçiliyinin inkişafına, ölkəmizin milli maraqlarının müdafiəsinə və iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsinə nə kimi töhfələr verdiyini görmək olar. Bu baxımdan Azərbaycanın son 16 ildə keçdiyi böyük inkişaf yolu göstərir ki, Heydər Əliyev siyasətçisi qayıdışından sonra qovuşdu. Ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra nə qədər böyük əhəmiyyət kəsb etdi.

Sovet illərində olduğu kimi, müstəqillik dövründə də Heydər Əliyevin ölkə rəhbərliyinə gəlişini Azərbaycan intibahın başlanğıcı kimi səciyləndirmək olar. 1993-cü ildə Azərbaycan dağılmağa, parçalanmağa təhlükəsi qarşısında qalanda, qaradaq qanı axıdılana xalq ona müraciət etdi. Müstəqilliyimizin son dərcə kövrək olduğu həmin dövrlərə nəzər saldıqda yaddaşımaq yəni yenidən təzələni. Bir tərəfdən ölkədə cərəyan edən hakimiyyət çəkilmələri və bunun nəticəsi olaraq separatizm dalğasının genişlənməsi, cinayətkarlığın baş alıb getməsi, anarxiya, digər tərəfdən Ermənistanın hərbi təcavüzü az qala o illərdə müstəqilliyimizin öldürməsinə və Azərbaycan dövlətçiliyinin süqut etməsinə gətirib çıxaraçaq idi. Hakimiyyətdə olduqları qısa müddət ərzində neinki heç bir problemli həll etməyən, üstəlik, əziyyətin xalqımızın uzun müddət çəkəcəyi ağır fəsadları törədən AXC-Müsavat liderləri 1993-cü ilin yayı əfərsində tamamilə nüfuzdan düşmüş və xalqın böyük əksəriyyəti onlardan üz döndərmişdi.

Bütün bunlara baxmayaraq, AXC-Müsavat liderləri ölkədə dərinləşən böhrandan heç vaxt nəticə çıxara bilmədilər. Hətta Heydər Əliyev xalq arasında olan nüfuzunu qısqançlıqla qarşıladığından onu Naxçıvan Ali Məclisi rəhbəri vəzifəsindən uzaqlaşdırmaq barədə düşünürdülər. Baxmayaraq ki, böyük siyasətçi çətin məqamlarda iqtidara kömək əlini uzatmış

Dövlətçiliyimizi şərəfləndirən tarix

Nəsim MƏHƏMƏLİYEV,
Milli Məclisin deputatı:

- Azərbaycan xalqı çox dahilər yetişdirib. Tarixdə hər birinin öz yeri olan dahi şəxsiyyətlərimizin misilsiz xidmətləri bizim qürur istinadqımızdır. Onların xidmətləri həmişə, hər yerdə yüksək qiymətləndirilir. Milli dühələrimizin içərisində ümmumillilərin səviyyəsinə yüksələn Heydər Əliyev isə müasir Azərbaycan tarixinin ən görkəmli siması və dahi şəxsiyyətidir. Onun siyasi obrazı xalqımızın dövlətçilik sürünü və ictimai-siyasi fikrinin gözəl keşiyətlərinin nümayəndələri, ziyalılar oldu. Onlar məni yenidən Bakıya davət etdilər”.

O dövrün əsas problemlərindən diqqət yetirək: Gəncədə qiyam başlamışdı. Vətən xaini Ə.Hümbətov hərbi hissəni cəbhədən geri çəkərək Lənkərana aparmışdı. Bir tərəfdən isə sadəvəlçilər fəallaşaraq siyasi tələblər irəli sürürdülər. On cəbhə isə siyasi çəkişmələr ucbatından açıq qalmış, erməni işğalçıları üçün əlverişli şərait yaratmışdı. Müasir dövrdə isə müasir Azərbaycanın siyasi xilas edilməsi üçün əsaslı siyasətçilərdən biri Heydər Əliyev idi. Onun siyasi obrazı xalqımızın dövlətçilik sürünü və ictimai-siyasi fikrinin gözəl keşiyətlərinin nümayəndələri, ziyalılar oldu. Onlar məni yenidən Bakıya davət etdilər”.

Təsədüfi deyil ki, məhz Heydər Əliyevin heyət yoluna nəzər saldıqda Azərbaycanın dünəni, bugünü, sabahı barədə fikir yürütmək olar. Bu dahi insan hələ sovet rejimində Azərbaycan və xalqımızın maraqları naminə mümkün olan bütün işləri görə bilmişdi. Və o illərdə Azərbaycan ittiqat fərkində qısa zamanda müasir iqtisadi potensiala malik olan respublikaya çevrilirdi. Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə ötən əsrin 70-ci illərindən ələ bünövrə yaradıldı ki, onun möhkəm dayaqları üzərində gələcəkdə müstəqil Azərbaycanın qurulması, Azərbaycanın tamamilə yeni tarixinin əsasını qoyması labüd idi. Reallıq da göstərir ki, sovet dövründə Heydər Əliyevin təşəbbüsləri ilə görülmə işləri Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra nə qədər böyük əhəmiyyət kəsb etdi.

Sovet illərində olduğu kimi, müstəqillik dövründə də Heydər Əliyevin ölkə rəhbərliyinə gəlişini Azərbaycan intibahın başlanğıcı kimi səciyləndirmək olar. 1993-cü ildə Azərbaycan dağılmağa, parçalanmağa təhlükəsi qarşısında qalanda, qaradaq qanı axıdılana xalq ona müraciət etdi. Müstəqilliyimizin son dərcə kövrək olduğu həmin dövrlərə nəzər saldıqda yaddaşımaq yəni yenidən təzələni. Bir tərəfdən ölkədə cərəyan edən hakimiyyət çəkilmələri və bunun nəticəsi olaraq separatizm dalğasının genişlənməsi, cinayətkarlığın baş alıb getməsi, anarxiya, digər tərəfdən Ermənistanın hərbi təcavüzü az qala o illərdə müstəqilliyimizin öldürməsinə və Azərbaycan dövlətçiliyinin süqut etməsinə gətirib çıxaraçaq idi. Hakimiyyətdə olduqları qısa müddət ərzində neinki heç bir problemli həll etməyən, üstəlik, əziyyətin xalqımızın uzun müddət çəkəcəyi ağır fəsadları törədən AXC-Müsavat liderləri 1993-cü ilin yayı əfərsində tamamilə nüfuzdan düşmüş və xalqın böyük əksəriyyəti onlardan üz döndərmişdi.

Bütün bunlara baxmayaraq, AXC-Müsavat liderləri ölkədə dərinləşən böhrandan heç vaxt nəticə çıxara bilmədilər. Hətta Heydər Əliyev xalq arasında olan nüfuzunu qısqançlıqla qarşıladığından onu Naxçıvan Ali Məclisi rəhbəri vəzifəsindən uzaqlaşdırmaq barədə düşünürdülər. Baxmayaraq ki, böyük siyasətçi çətin məqamlarda iqtidara kömək əlini uzatmış

dı. Nəhayət, Gəncə hadisələrindən sonra dərinləşən hakimiyyət böhranı zamanı iqtidar nümayəndələri Heydər Əliyevin böyüklüyünü etiraf edərək vəziyyətdən çıxış yolunu ona üz tutmaqda gördülər.

Heydər Əliyev Bakıya vətəndaşların ona ünvanladığı müraciətləri nəzərə alıb gəldi. Çünki yaranmış vəziyyətdən çıxış arayan insanlar nicat yolunu yalnız Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıtmasında gördülər. Ölkədəki dərin böhrana yalnız ulu öndər son qoya bilərdi. Azərbaycan xalqı yalnız Heydər Əliyevə inanır və güvənirdi. Proseslərin sonrakı gedişatı xalqın nə qədər haqlı olduğunu və Heydər Əliyevə müraciət etməklə müdrik və tarixi qərar qəbul etdiyini göstərdi. Sonralar Heydər Əliyev bu barədə deyirdi: “1993-cü ilin iyun ayında Azərbaycanda böyük dövlət böhranı yaranmışdı. Azərbaycan dağılmağa başlanmışdı, ovaxtı iqtidar ölkəni idarə edə bilmədi. Gəncədə toqquşma baş verdi, qan töküldü. Gəncədə başlayan hərəkat Azərbaycanın arazisininin, demək olar ki, yarınsından çoxunda hakimiyyəti öz əlinə aldı. Vaxtilə məni təqib edən, Naxçıvanda məni dəvirmək, məni Azərbaycandan sıxışdırıb çıxarmaq istəyənlər ovaxtı iqtidar belə bir zamanda ələcsiz qaldı və mənə müraciət etdi. Ancaq ondan əvvəl mənə müraciət edənlər bizim partiyanın üzvləri, Azərbaycanın müxtəlif təbəqələrinin nümayəndələri, ziyalılar oldu. Onlar məni yenidən Bakıya davət etdilər”.

O dövrün əsas problemlərindən diqqət yetirək: Gəncədə qiyam başlamışdı. Vətən xaini Ə.Hümbətov hərbi hissəni cəbhədən geri çəkərək Lənkərana aparmışdı. Bir tərəfdən isə sadəvəlçilər fəallaşaraq siyasi tələblər irəli sürürdülər. On cəbhə isə siyasi çəkişmələr ucbatından açıq qalmış, erməni işğalçıları üçün əlverişli şərait yaratmışdı. Müasir dövrdə isə müasir Azərbaycanın siyasi xilas edilməsi üçün əsaslı siyasətçilərdən biri Heydər Əliyev idi. Onun siyasi obrazı xalqımızın dövlətçilik sürünü və ictimai-siyasi fikrinin gözəl keşiyətlərinin nümayəndələri, ziyalılar oldu. Onlar məni yenidən Bakıya davət etdilər”.

Dövlətçiliyimizin taleyinin həll olunduğu belə bir məqamda dahi öndərin gəlişi respublikaya əhəmiyyətli böyük ümidlər yaratdı. Heydər Əliyevin müdrikliyi ilə ilk anlardan özlünü göstərdi. Belə ki, məhz onun Gəncəyə səfəri ölkədə yaranmış vəziyyətdən çıxış yolunu, qarşı qırdığının genişlənməsini qarşısını aldı.

Heydər Əliyevin 1993-cü il iyunun 15-də Ali Sovetin Sədri seçilməsi ilə müasir tariximizdə yeni mərhələnin başlanğıcı qoyuldu. Çünki bununla Azərbaycan müstəqil dövlət kimi dünyanın siyasi xəritəsindən silinmək təhlükəsindən, Xalq Cümhuriyyətinin aç taleyini yaşamaq əqibətindən və parçalanmaqdan qurtuldu. Heydər Əliyev şəxsiyyətinin miqyası, nəhəngliyi və əzəməti tarixin onun öhdəsinə buraxdığı taleyüklü məsələnin həllini təmin etmək qüdrətini nümayiş etdirdi və Azərbaycan tarixində xilaskar lider adını daşımaq şərəfi məhz ona qismət oldu.

Azərbaycan dövlətçiliyi sonrakı illərdə də ona qarşı yönəlmis qəddərlərdən uğurla çıxdı. Ümmumillilərinin qətiyyəti xalqa ruh yüksəkliyi gətirdi, sabaha inanma özünə qaytardı. Ölkəmiz xaosdan xilas oldu, sabitlik və əmin-amanlıq yarandı, tənzümlə son qoyuldu, hər bir sahədə inkişaf məsələləri gerçəkləşməyə başladı. Ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycanda siyasi hakimiyyətə qayıdışı ilə Qafqazın bu bölgəsində yeni bir siyasi dövr, yeni təfəkkür mərhələsi başlandı. Məhz bu yeni dövr Azərbaycan XXI əsrə hüquqi, demokratik dövlət kimi adlanmasına əsaslı təminat yaratdı. Ulu öndərin təbircinə desək: “Biz bütün çətinliklərdən keçdik, bütün bu maneələrin qarşısını aldıq, Azərbaycanın bütün düşmənlərinə layiqli cavablar verdik, ölkəmizin dövlət müstəqilliyini qoruduq. Azərbaycanı parçalanmaq təhlükəsindən xilas etdik və Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini yaşadıq və bundan sonra da yaşadaçağıq”.

Ulu öndərin qurduğu müasir Azərbaycan bu gün Prezident İlham Əliyevin sayəsində regionda aparıcı, dünyada söz sahibi olan dövlətə çevrilib. Prezident İlham Əliyevin ölkəyə rəhbərlik etdiyi ötən 16 ilə yaxın dövr ərzində Azərbaycan çox mühüm keyfiyyət dəyişiklikləri yaşayıb: ölkə kompleks inkişaf edib, beynəlxalq nüfuzu artıb, maliyyə imkanları çoxalıb, insanların sosial rifahı yüksəlib.

Ən əsası da odur ki, Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu siyasət hər addımda Azərbaycan dövlət müstəqilliyinin dağlarını daha da möhkəmləndirib, əbədi, sarsılmaz və dönməz edib.

Azərbaycanın işıqlı gələcəyinin başlanğıcı

Kamran BAYRAMOV,
Milli Məclisin deputatı:

- Milli Qurtuluş Günü böyük ictimai, siyasi və tarixi əhəmiyyətə malik gündür. Ulu öndər, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin 1993-cü il iyunun 15-də yenidən hakimiyyətə qayıdışı ölkəmizin zəngin çoxşaxəli siyasi tarixinə möhtəşəm hadisə kimi yazıldı.

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdi. Təəssüf ki, müstəqilliyin ilk illərində dövlətin sükəni arxasında xalqın həmrəyliyin təmin edə bilməkdə qüdrətli lider yox idi. Həmin dövrdə Azərbaycan ərazilərinin işğalı, əhalinin gündən-günə ağırlaşan sosial vəziyyəti, ölkə daxilində gərginləşən siyasi vəziyyət, Azərbaycanın bu çətinliklərin qarşısını almaq, xalqı öz arxasına aparmaq ittiqatlarında olan rəhbərə ehtiyacı olduğunu şərtləndirdi. Cəmiyyətimizin bütün zümrələri tam əmin idi ki, müstəqillik qazanmış ölkəni düşmüş olduğu ağır və böhranlı vəziyyətdən çıxarmağa qadir yeganə siyasətçi məhz Heydər Əliyevdir.

1993-cü ilin ortalarında daxili hakimiyyət böhranı daha da kəskinləşdi, bu dövrdə hakimiyyətdə olan qüvvələrin sərişsiz əməlləri ilə ölkəmizin müstəqilliyini ciddi təhlükə altına qoydular. Yalnız həmin ilin iyun ayında xalqın təkli tələbi ilə ümmumillilərin lideri Heydər Əliyevin hakimiyyətə yenidən qayıdışından sonra ölkədə gəlməli vəziyyətdən çıxarmaq sosial-iqtisadi və siyasi tədbirlər dövlətimizin möhkəmlənməsinə, dünya birliyinə inteqrasiya olunmasına və ölkəmizdə vətəndaşların maraq və məna-fələrinə cavab verən müasir cəmiyyətin qurulmasına yol açdı. Heydər Əliyevin yorulmaz fəaliyyəti sayəsində Azərbaycanın gələcəyə inamla baxan qüdrətli bir dövlətə çevrilməsi üçün gəmişmiş və köklü islahatlarla başladı.

15 iyun Azərbaycanın tərəqqisinin başlanğıcı tarixidir. Sonralar ölkənin ali qanunvericilik orqanı xalqın ən müxtəlif təbəqələrinin arzusu və istəklərini nəzərə alaraq Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı 15 iyun gününü əbədləşdirdi. 15 iyun - Milli Qurtuluş Günü Milli Məclisin qərarı ilə 1997-ci ilin 27 iyununda rəsmiləşdirildi. Milli Məclisin həmin tarixi qərarında deyilir: “Azərbaycan xalqının azadlığı, müstəqil dövlətçiliyinin müqəddəratının həll edildiyi ən ağır günlərdə Heydər Əliyev ölkə xalqının iradəsinə təbə olaraq ölkə rəhbərliyinə qayıtmışdı, əslində, onun müstəqil Azərbaycan Respublikasını, Azərbaycan xalqını, milli azadlıq hərəkatında qazanılmış tarixi nailiyyətləri məhv olmaqdan xilas etmək kimi çox çətin və şərəfli bir missiyanı könüllü olaraq öz üzərinə götürmüş idi. Bu, sözlən əsl mənasında, “Ömrümün qalan hissəsini də xalqımıza qurban veririm” deyib meydan atılan böyük ürəkli vətən oğlunun öz xalqı, öz vətəni qarşısında misilsiz fədakarlığı idi”.

Həmin vaxtdan Azərbaycan xalqı 15 iyun gününü ən əziz bayramlarından biri kimi qeyd edir, Azərbaycan dövlətinin qurtuluşunun başlanğıcı kimi dəyərləndirir və bu əlamətdar hadisəni məhz Heydər Əliyevin adı ilə bağlayır. Azərbaycan məhv olmaq təhlükəsindən qurtulacaq Heydər Əliyevin səyi ilə gələcəyə inamla baxan, öz sözlünü deyən qüdrətli bir dövlətə çevrilib.

Bu gün Prezident İlham Əliyev ümmumillilərinin siyasi dəstəyinə sadiq qalaraq müstəqil ölkəmizi inamla gələcəyə doğru aparır. Bu yolla gədən Azərbaycan dayandığı yüksəklik, inkişaf edir, nailiyyətlər əldə edir, uğurlar qazanır. Heydər Əliyev vaxtilə qətiyyətlə bəyan etmişdi ki: “Heç bir qüvvə Azərbaycanın müstəqilliyini əlindən ala bilməz. Bundan sonra heç bir qüvvə Azərbaycan dövlətçiliyini məhv edə bilməz”. Bu inam, bu qətiyyət Milli Qurtuluş Günündən mənasızdır. Bu, onu göstərir ki, nə qədər Azərbaycan var, Heydər Əliyev də olacaq, onun ideya və əməlləri yaşayacaq, bizi daim doğru yolla irəlilədirəcək.

Rəşad CƏFƏRLİ,
“Azərbaycan”